

A Szegedi Egyetemi Könyvtárból több könyvet kölcsönöznek ma egy hónap alatt, mint 1936-ban egész évben

„A föld, mintha érezné, hogy megszületett a törvényes, igaz, okos gazdája és feltárva rejtekeit, elérte kincseit” — írja a szovjet határolt megszületése után az orosz földről Gorkij. Ezt érzik ma a magyar dolgozók, ha olvassák gazdag könyvtáraink könyveit, azokat a köteteket, amelyek megörökítik egyre szépülő, gazdagodó hazánkat: tájait, vidékeit, dolgozóink új életét.

Az állami könyvesboltokban van olyan nap, hogy több száz köny-

nem fordult elő Magyarországon, mert hajdanában a dolgozó tömegeket olyan természetű és komisz politikai körülményekkel zárták el az olvasás, a művelődés, a magasszínvonalú kultúra minden lehetőségétől, hogy a vékony olvasórétegnek, a polgári társadalom hasznélvezőinek mindég bőségesen elég volt a kis példányszámú magyar könyvtermelés.

A felszabadulás óta a művelődés, a könyvtermelés frontján, alapvetően megváltozott a hely-

lom mesterei felé, hogy a regény, elbeszélés, a vers — iszka tükréből ismerjék meg a megvalósult szocializmus, és az épülő kommunizmus világát.

Szeged dolgozói is felismerték, hogy a haladó szellemű könyv, nemcsak szórakozást, magasszínvonalú időtöltést és pihenést, hanem szinte felbecsülhetetlen értékű támogatást jelent a szocialista emberre nevelésben, a békeharcos, szabadságharcos szellem kialakításában, a politikai tájékozódásban, de mindezekben túl: az igazán jó könyv útmutató, segítség a mindennapos gyakorlati munkánkban is.

Nem mulik el nap, hogy üzemeink könyvtárából, Szeged nagy könyvtárából ne kölcsönöznének újabb és újabb könyveket az olvasni szándékozók szárai. A Szegedi Egyetem könyvtárából például egyetlen hónap alatt többet vesznek ki könyvet, mint amennyien 1936-ban, egy egész esztendő során kölcsönöztek. Csúszdában az egyetlen könyvtárban, január hónapban 8.672 látogató fordult meg. Ezek közül kölcsönözött 3904 és helyben az olvasóteremben olvasott 4.768. Összesen használtak 9323 kötetet, s ebből kölcsönvették 6.272-t, s helyben olvastak 3051-ből.

Ez a példa csak egyetlen könyvtárunkból való, de ez is tükrözi, hogy dolgozóink valóban olyan érdeklődéssel fordulnak az irodalom felé, amire történelmünk során még nem volt példa. Ezért tapasztalhatjuk lépten-nyomon, hogy a magyar könyvkiadók mai kiadványai, amelyek a kapitalista könyvkiadás egy-két ezres példányszámához mérten, hatalmas 10—20 ezres, nem ritkán 50—100 ezres példányszámokban jelennek meg, nem elegendők az igények kielégítésére. „A magyar nép olvasó népe lett, olvasva és tanulva építi a szocializmust” — mondotta Révai elvtárs. Szeged dolgozói is szeretik, tanulmányozzák és minden ügykezeléssel azon vannak, hogy magukévá tegyék az irodalom kincseit.

A nap minden órájában érzem a Szovjetunió segítségét

Martonyi János egyetemi tanár nyilatkozata

Martonyi János egyetemi tanár, a Szegedi Tudományegyetem rektor-helyettese, a jogi tudományok kandidátusa Csongrád megye tudományos dolgozóinak képviselőjében résztvevő az MSZT országos kongresszusán.

Martonyi professzor, a Magyar-Szovjet Társaság szegedi szervezete jogi szakosztályának titkára. Nem kis része van a Szegeden 1950-ben kezdődött és nagy érdeklődéssel fogadott szovjet jogi tanfolyamok megszervezésében. Ezeket a tanfolyamokat az idén immár harmadik ízben rendezik meg, hogy mind szélesebb körben ismertessék a dolgozókkal a szovjet polgári és büntető jogot és eljárását. Ezenfelül négy előadást tartanak a szovjet kolhoz és földjogról. A jogi szakosztály célja az, hogy

az előadásokat a bírások és ügyvédek közül népi ülnökök és a mezőgazdasági igazgatási káderei is meghallgassák, tanuljanak belőlük és ezzel könynyebb válják a munkájukat.

— Azért léptem be a szovjetbarátok sokniallós táborába — mondja Martonyi János —, mert munkámban szinte a nap minden órájában érzem a Szovjetunió segítségét. Egyetemünk jogi karán szovjet tapasztalatokat segítenek bennünket, professzorokat a tanításban, a hallgatókat pedig a folyamatos tanulásban. A minél felkészültebb jogászokaderek nevelését célozza a karunkon januárban megalakított két tudományos diákkör is. Az államjogi és az államigazgatási tudományos diák-

kör munkájába a legjobb előmeneteli munkás, és parasztszármazású hallgatók kapcsolódtak be és a professzorok irányításával előadásokat tartanak, vitákat rendeznek.

— A szovjet jogtudósok arra tanítanak bennünket, hogy ne szakadjunk el a gyakorlattól, a mindennapi élettől. Ezért a hallgatók nem csupán az egyetem falai között tanulnak, hanem gyakran résztvesznek egy-egy jelentősebb bírósági tárgyaláson.

Ezenkívül ellátogatnak a tanácsok osztályaira, hogy a gyakorlatban is megismerjék az államigazgatás szerveit munkájuk.

— Országunk dolgozói a nagy ünnepe, a hagyományos Magyar-Szovjet Barátsági Hónapra készülnek. Ugy érzem, nekünk, a tudomány munkásainak is — akik rendkívül sokat tanultunk az élenjáró szovjet tudománytól — méltóan fel kell készülnünk a nagy ünnepre. Ezért elhatároztam, hogy

a barátsági hónap idején az MSZT szegedi szervezetének tudományos klubjában „A fegyverem és az ellenőrzés kérdése az SZKP XIX. kongresszusán” címmel tudományos köréből előadást tartok.

Ezzel az előadással, amelynek keretében a szocializmus építése fontos feltételeinek a párt- és állami fegyver megsemmisítésének, valamint az ellenőrzés helyes megsemmisítésének körébe vágó időszerű feladatokat ismertetem — még tovább akarom erősíteni a magyar és szovjet nép örök barátságát.

Nagy gondot fordít a betegségek megelőzésére a szegedi városi tanács egészségügyi osztálya

A szegedi városi tanács egészségügyi osztálya a szovjet egészségügyi tapasztalatokat a Szegeden is járt Szapozkov és Petrovskij szovjet orvosprofesszorok tanácsai alapján fokozott mértékben törekszik a betegségek megelőzésére.

Nagy gondot fordítanak a szűrővizsgálatokra. Az egészségügyi állandó bizottság mellett működő albizottságok 357 aktívja széles körű felvilágosító munkával mozgósítja a dolgozókat ezekre az egészségvédelem szempontjából nagy jelentőségű vizsgálatokra. Jó munkájuk eredményeképpen novemberben például a tervezettnél hatszor több tüdővizsgálatot végeztetett el a szegedi tüdőbeteg-gondozó intézet. Az elmúlt évben

Szegeden közel hetvenezer dolgozó vizsgált meg. Ezenkívül 5000 harmincötven felüli nő rákszűrővizsgálatot végeztek el.

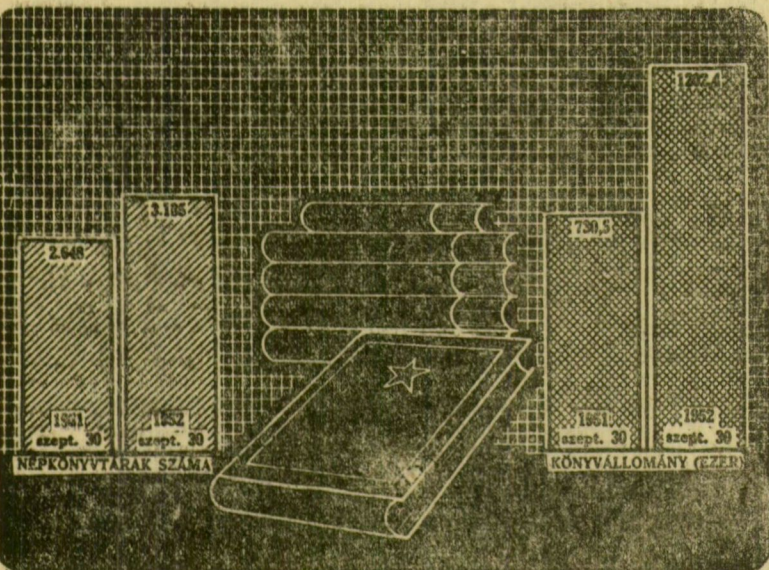
Az egészségügyi állandó bizottság és az albizottságok tagjai nagy segítséget nyújtottak a múlt év végén rendezett tisztasági hét megszervezésében is. Az orvosok, védőnők és vöröskeresztes aktívák mellett közel 300 társadalmi aktívát vett részt ebben a munkában.

Az állandó bizottság javaslatára a városi tanács új létesítményekkel is javította a dolgozók egészségügyi ellátását. Tavaly Móravárosban, Alsóvárosban, Újszegeden és a tudományegyetemen új bölcsődei szerveztek s két új körzeti orvosi rendelőt létesítettek.

A Magyar-Szovjet Barátság Hónapján résztvevő szovjet küldöttség megkoszorúzza a gellérthegy-i Felszabadulási emlékművet

A Magyar-Szovjet Barátság Hónapján hazánkban tartózkodó szovjet küldöttség szerdán délből megkoszorúzza a gellérthegy-i felszabadulási emlékművet. A koszorúzási ünnepségen megjelennek a Magyar-Szovjet Társaság II. országos kongresszusán résztvevő külföldi szovjet-barát társaságok képviselői is.

Az emlékművön Ivan Pavlovics Bárgyin, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának alelnöke kétezeres Sztálin-díjas tudós, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának tagja, a Magyar-Szovjet Barátság Hónapján résztvevő szovjet küldöttség vezetője helyezte el a megemlékezés koszorúját.

Napról-napra sokasodnak a könyvek, szaporodnak a könyvtárak

vevő adnak el. Ismételt elhangzik az a szó napjainkban, hogy „kevés a könyv”. Könyvtáraink dolgozói ezt az állítást többször számokkal és tényekkel is igazolják. Elmondják, hogy egész sor olyan könyvünk akad, amely néhány nappal a kiadás után elfogyott. Az újabb kiadások ugyan csak napok, hetek alatt kerültek dolgozóinkhoz. Eleget van a Gorkij, Solohov, Polevoj, Nyikolajeva, Aszajev, Erenburg, a mai magyar írók közül Déry Tibor, Illés Béla, Sándor Kálmán, Gergey Sándor, Veres Péter, Szabó Pál, egy-egy országos híró könyvére utalunk.

Kevés a könyv... ez még soha

zel. Mindég több és több könyv kell. Növekednek az igények és az igény nemcsak a szám, hanem a minőség emelésére is vonatkozik. Dolgozóink tanulni akarnak, meg akarják ismerni azokat a hatalmas kincseket, melyeket a magyar irodalom és költészet, valamint a világirodalom halhatatlanjai halmoztak fel. Ismerni és tanulmányozni akarják a marxizmus, leninizmus klasszikusait, és azokat a harcos írókat, akik toltukkal a békeért, a szocialista építéssért és az imperialista kizsákmányolás, háborús izzítás ellen küzdenek. Szeged dolgozói egyre forróbb szeretettel, izgalommal fordulnak a szovjet irod-

A szegedi járás magyar és délszláv dolgozó parasztjainak a szovjet agrotechnikáról tartanak előadásokat a Magyar-Szovjet Barátsági Hónap alkalmával

A szegedi járás MSZT szervezetei is lelkesen készültek a Magyar-Szovjet Barátsági Hónapjára. A vezetőségválasztások során megerősödött 34 régi és négy új szervezet számos előadás, kislejtés, kiállítás rendezésével mélyíti tovább a dolgozó parasztoknak a Szovjetunió iránti szeretetét.

Halvan ismeretterjesztő előadást tartanak a községek kultúrothomáiban. Ezekre meghívják a tiszti brigádvezetőit, agrónomusait és megvitatják a szovjet módszerek alkalmazásának tapasztalatait.

Az élenjáró szovjet mezőgazdasági eredmények ismertetésére, a szovjet agrotechnikai és zootechnikai módszerek széleskörű elterjesztésére bevonják a Szegedi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet kutatóit, illetve a Szegedi Városi Tanács mezőgazdasági szakembereit is. Segítségükkel megismertetik a dolgozó parasztokat a mérsurini agrónógiája alapelveivel. Tervbevetik, hogy ezzel kapcsolatban elsősorban a termelőszövetkezeti községekben, mint Deszken és Szőregen, „Mérsurin olvasókörök” alakítsanak.

A szovjet agrotechnikai módszerek és a kolhozparasztok boldog életének ismertetésére bevonják a Szovjetunióban járt hét dolgozó parasztot. Dragity Duszán, újszenti-iváni délszláv dolgozó paraszt, I. típusú tiszti-tag, kongresszusi küldött, kislejtéseken mondja majd el, hogy mit köszönhet a Szovjetunió-nak.

A szomszédos Szőreg községben a járás legnagyobb MSZT szervezeteinek több, mint félezer magyar és délszláv tagja erősíti a dolgozóknak a Szovjetunió iránti szeretetét. Közülük sokan tagjai a Petőfi tiszteletére, s jól tudják, milyen nagy elnyújtást jelent számukra a többi között az is, hogy a szovjet agrotechnika alkalmazásával, a pótbeporzással hódolhatnak három mázsával több kukoricatermést értek el. A járásban kiállításra kerülő, s az élenjáró

szovjet mezőgazdaságot bemutató tíz gyönyörű képsorozat egyike Szőregre kerül. A Szovjetunió iránti érdeket szeretőket úgy is kifejezésre akarják juttatni a község lakói, hogy kultúrházukban a képiállításhoz méltó környezetet biztosítsanak. Az iskolás gyermekek is segítenek a kiállítás termék takarítani és feldíszíteni.

A járás MSZT szervezetei elhatározták, hogy a Barátsági Hónap

alatt 500 új taggal erősítik az MSZT táborát és 200 Új Világ előfizetőt szereznek. Dóc új község a járásban, néhány hete alakult az MSZT szervezete, s néhány nap alatt már is tíz Új Világ előfizetőt gyűjtöttek. Kultúrothomát is alakítottak, s elhatározták, a környező községekbe is ellátogatnak majd, hogy változatossá tegyék a Magyar-Szovjet Barátság Hónapjának ünnepségeit.

III.

Világos van kint, hogy szinte szikrázik a hó a fénytől, de Ivánka édesanyja nem lát semmit az egészről. Azt se' bánja, ha a gyárban kivallják: hol volt eddig? Azt se' bánja, ha a sirba elevenen leeresztik. Pedig már a gyár előtt jár, oda tált: mi vezette? — Sok-sok álmát beleölte több, mint másfél évtizedbe. Vákon is már megálánál, lány volt, mikor megismerte. Nemrég vissza, azt remélte: munkás helyre jó kezeltbe. S visszajött a régi gyáros, mintha mi sem történt volna. — Tíjo nyugtolt segélykezet, hogy a munkást megtiporja. S öntudatlan lép a gyárba, s menne tovább, de is menne, de a portán visszarántják katonák felfegyverkezve. Persze, hiszen hadiüzem, nem mehet be szabadjára, akkor sem, ha nagy pecsétet nyomtat rá a papírjára. Megmozdított, mint a tolvajt, szemtelenül tapogalták. Mint a prédát, ölgetik, s kékre csipk gyöngye karját. S vallatják a megtört asszonyt: — No, bárányka, hol is voltál? Ne hazudj, mert úgyis tudjuk: ... kominformi cikoszoknál! Ki vele hát! Mit lapulsz it, mint te! a varrás alatt? — szól a tiszti és fröcsögnék a szájából az ocsmányi szavak. — S kezdődött Ivánka anyja.

IVÁNKA

— Vers az ifjúságnak —

IRTA: LÓDI FERENC

Elmondja, hogy merre s hol járt, hogy a fia nem jött haza s keresse a tanítónál... — Nem érdekel!... Hol az írás? Nincs? Mehet! — így szól a tiszti úr — Ne csodálkozz, hogy a pénzért a hét végén sokkal ritkul S Gyorgyevicsné köhéscselve eladogal... nagyon éhes. Ugy érzi, tán ki sem bírja, amíg elér a gépéhez.

Konszcinai bánya mélyén a szenvedés mossa, vájja. Hej, de messze vilt a vonat, de messze vitt, kis Ivánka! Régi bánya, öreg bánya, sok átok ül már a mélyén. Szakadozik, omladozik, víz csurog a repedésén. Ezer csákány kopog, vagy több, ezer lázas száj kiáltja: — Beszakadunk, főmérnök úr! Nem bírja már ez a tárna! Ki törödi velük ott lent? Csak a csille meg ne álljon. Kell a szén a fegyvergyárnak alakmilyen véres árón. Főmérnök úr nem bányászott, apja is már hajcsár volt it. Régen voltál — most pistollyal — jár, ha kívül forgolódik. Nem volt még a tárna mélyén, van elég sok hajcsár kéznél.

De mindegyik jentről ordít tárna előtt, a csilléknél. Most is egy a létszám miatt dühöng, tombol, mint a diávid, s elrohan a barak felé, engedve a vakbösszának. Barakajtót sarkig vágja, búz, biudösség üti orron, s bekiált:

— Hé, ki van itt bent? Aki bent van, kikotródj! Semmi neszt... a csönd feszül csak, s pára száll, a szalma szárad. Vizes, dohos. Fekvőhelyül ilyen jut csak a bányászoknak. S mintha beteg sóhajtozna, úgy hallatszik arra beljebb, s indul is már be a hajcsár megcsipni, hogy kik hevernek. — Ahá... híres mákvirágok! Melegedünk? — szól gúnyosan — s belerag az első testbe, hogy annak a csontja roppan — Szépen vagyunk!... Szabódtok?

Te is itt vagy, te kis béka? — szól Ivánka s fölcibálja: rugása őt vetje elba. Szaladna is, kesi Iván, maradna is, de már reszket, sirna is meg beszélné is... minden percben összeesethet. Mit mondján hát a hajcsárnak? Azt, hogy éhes. — Hőg folyton? Azt, hogy vért is... tegnap? Hol kezdje hát, hogy is szóljon?

S meilőtt még szólni tudna, rárvall a hajcsár újra: — Hé, „kénkes”, lóduj már ki! Hogy bántul a dög borjúja! Ti is, mind! No, ki a beteg? — ordít rá a többiekre — Kifelé mind! Ott a csille... Nem lesz ez a nap fizető! S ki ahogy tud: fut vagy sántít, hogy a hajcsárt ne is lássa. Rozsdás csillék csikorgása jelzi: mennek a bányába.

Ivánka is ott megy velük, arec fehér s köhög egyre. Rosez cipője talpa levált, s meg-megálód a sárba. Csillekerék csaltog, zörög, olykor megáll, sárba ragad. Csillék fiúk rongy-ruhák csorgó víztől csupa csapot. Csillék fiúk összenéznek, fejük felett les a halál... Visszaváltó épp csak szuszog, hogy ne nőjön térdig az ár. De csak mennek a csillékek, kint se' jobb a bányán kívül. Söhajukat, keszűüket viszi a szél messze hirtül. Kis Iván is meggy, a társak támogatják, el ne essen. S biztatják, hogy nagyon bizony a végső, nagy győzelem. Jön egy óra, — mondják neki — amikor majd talpra állunk! Jön egy óra s visszavesszük megálmódott szabadságunk! Jön egy óra! — hiszi Iván — Jön egy óra, anyám, higgyle! — súgja, s mirtha flók volna, övri el a csilla kincset. (folytatjuk)